

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (femte avdelningen)
den 22 oktober 2002 *

I de förenade målen T-178/00 och T-341/00,

Jan Pflugradt, Frankfurt am Main (Tyskland), företrädd i mål T-178/00 av advokaten N. Pflüger och i mål T-341/00 av advokaterna N. Pflüger, R. Steiner och S. Mittländer, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska centralbanken, företrädd i mål T-178/00 av J. Fernández Martín och V. Saintot, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaten B. Wägenbaur, och i mål T-341/00 av V. Saintot och T. Gilliams, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaten Wägenbaur, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: tyska.

angående, i mål T-178/00, en talan om ogiltigförklaring av sökandens bedömningsrapport för år 1999 och, i mål T-341/00, en talan om ogiltigförklaring av skrivelsen av den 28 juni 2000 från generaldirektören för generaldirektoratet Informationssystem (GD IS) vid Europeiska centralbanken om sökandens arbetsuppgifter,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden J.D. Cooke samt domarna R. García-Valdecasas och P. Lindh,

justitiesekreterare: byrådirektören D. Christensen,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 19 februari 2002,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 Protokoll om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (ECB), vilket är fogat till EG-fördraget (nedan kallad stadgan för ECBS), innehåller bland annat följande bestämmelser:

”Artikel 12

...

- 12.3 ECB-rådet skall anta en arbetsordning som fastställer den interna organisationen för ECB och dess beslutande organ.

...

Artikel 36

Personal

36.1 ECB-rådet skall på förslag av direktionen fastställa anställningsvillkoren för ECB:s personal.

36.2 Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan ECB och dess anställda inom de gränser och på de villkor som följer av anställningsvillkoren.”

2 Med stöd av dessa bestämmelser antog ECB-rådet genom beslut av den 9 juni 1998, ändrat den 31 mars 1999 (EGT L 125, 1999, s. 32), anställningsvillkoren för personalen vid Europeiska centralbanken (nedan kallade anställningsvillkoren) i vilka särskilt följande föreskrivs:

”9. a) Anställningsförhållandet mellan ECB och dess anställda regleras av anställningsavtal som slutits i enlighet med dessa anställningsvillkor. Direktionen har antagit Staff Rules [regler för personalen, nedan kallade personalföreskrifterna], vilka innehåller närmare föreskrifter om tillämpningen av anställningsvillkoren.

...

c) Anställningsvillkoren regleras inte av någon specifik nationell lagstiftning. ECB tillämpar i) de allmänna rättsgrundsatser som är gemensamma för medlemsstaterna, ii) de allmänna gemenskapsrättsliga principerna och iii)

bestämmelserna i de EG-förordningar och EG-direktiv om socialpolitik som är riktade till medlemsstaterna. Vid behov skall ECB tillämpa dessa rättsakter. EG-rekommendationer rörande socialpolitik skall i det avseendet beaktas. Vid tolkningen av de rättigheter och de skyldigheter som föreskrivs i anställningsvillkoren skall ECB beakta principerna i de förordningar, de bestämmelser och den rättspraxis som är tillämpliga på gemenskapsinstitutionernas personal.

10. a) Anställningsavtalen mellan ECB och dess anställda skall bestå av anställningsbevis, vilka de anställda skall kontrahera. Anställningsbevisen skall innehålla de anställningsvillkor som krävs enligt rådets direktiv 91/533/EEG av den 14 oktober 1991...”
- 3 Med stöd av artikel 12.3 i stadgan för ECBS har ECB-rådet antagit en intern arbetsordning för ECB, ändrad den 22 april 1999 (EGT L 125, s. 34), där särskilt följande anges:

”Artikel 11

- 11.1 Varje medlem av ECB:s personal skall underrättas om sin position inom ECB:s struktur, sina rapporteringsvägar och sina ansvarsområden i tjänsten.

...

Artikel 21

Anställningsvillkor

- 21.1 Anställningsförhållandet mellan ECB och dess personal skall regleras av ECB:s anställningsvillkor och personal[föreskrifter].
- 21.2 Anställningsvillkoren skall godkännas och vid behov ändras av ECB-rådet på förslag av direktionen. ECB:s allmänna råd skall höras enligt det förfarande som föreskrivs i denna arbetsordning.
- 21.3 Anställningsvillkoren skall tillämpas med stöd av personal[föreskrifterna], vilka skall antas och vid behov ändras av direktionen.”

Bakgrund, förfarande och parternas yrkanden

4 Sökanden, som tidigare varit anställd vid Europeiska monetära institutet (EMI), har varit anställd vid ECB sedan den 1 juli 1998. Han har varit knuten till generaldirektoratet för informationssystem (nedan kallat GD IS), vid vilket han sedan rekryteringen har arbetat som ”samordnare för UNIX-specialister”.

5 Den 9 oktober 1998 godkände sökanden villkoren i en handling med titeln ”UNIX co-ordinator responsibilities”, som hade tillställts honom den 5 oktober 1998 och som innehöll en förteckning över olika arbetsuppgifter som ingick i hans tjänst. En av dessa arbetsuppgifter var att upprätta bedömningsrapporter för medarbetarna i UNIX-gruppen.

- 6 Den 13 oktober 1998 skickade ECB ett anställningsbevis till sökanden med retroaktiv verkan från den 1 juli 1998.
- 7 Den 14 oktober 1999 informerade generaldirektören för GD IS sökanden om att han inte längre hade till uppgift att upprätta bedömningsrapporter för medarbetarna i UNIX-gruppen.
- 8 Den 23 november 1999 hade sökanden ett bedömningsmöte med sin avdelningschef. Den senare nedtecknade sin bedömning i sökandens bedömningsrapport för år 1999, som utgör den ifrågasatta rättsakten i mål T-178/00.
- 9 Den 12 januari 2000 framförde sökanden ett flertal synpunkter på de utvärderingar som gjorts av honom och noterade i bedömningsrapporten för år 1999 att han förbehöll sig ”rätten att bestrida en illojal bedömning”.
- 10 Sökanden begärde att ytterligare ett bedömningsmöte skulle hållas. Detta möte hölls den 14 januari 2000 med den ställföreträdande direktören för GD IS som upprättade sin rapport samma dag.
- 11 Den 19 januari 2000 undertecknade sökanden bedömningsrapporten för år 1999 med bifogande av följande kommentar:

”Jag har med stor noggrannhet undersökt den andra bedömarens synpunkter. Dock vidhåller jag att yttrandena i bedömningsrapporten är illojala och

ogrundade. Därför bestrider jag bedömningen och kommer att begära ett sådant administrativt omprövningsförfarande som anges i anställningsvillkoren.”

- 12 Inom ramen för det interna förfarandet i ECB har sökanden bestritt dels utvärderingarna av hans arbete i bedömningsrapporten för år 1999, dels beslutet att frånta honom ansvaret för bedömningen av medarbetarna i UNIX-gruppen, vilket beslut också ingår i nämnda rapport.

- 13 Den 10 mars 2000 begärde sökanden med stöd av artikel 41 i anställningsvillkoren en administrativ omprövning (administrative review) av bedömningsrapporten för år 1999 med motiveringen att den byggde på felaktiga uppgifter och därmed stred mot sökandens avtalade rättigheter. Vidare anhöll han om att ett nytt bedömningsförfarande skulle genomföras för år 1999 av andra opartiska personer.

- 14 Den 10 april 2000 bestred generaldirektören för GD IS sökandens påståenden om förekomsten av faktiska fel i bedömningsrapporten för år 1999 och avslög begäran om att inleda ett nytt bedömningsförfarande.

- 15 Den 9 maj 2000 inledde sökanden ett klagomålsförfarande (grievance procedure) inför ECB:s ordförande som i sak grundades på samma skäl som åberopats under förfarandet för administrativ omprövning.

- 16 Den 8 juni 2000 avslög ECB:s ordförande detta klagomål.

- 17 Parallellt med dessa handlingar ansökte sökanden den 17 januari 2000 hos generaldirektören för ECB:s generaldirektorat (GD) för administration och personal med stöd av artikel 41 i anställningsvillkoren om en administrativ omprövning av beslutet i bedömningsrapporten för år 1999 att frånta honom ansvaret för bedömning av medarbetarna i UNIX-gruppen. Sökanden gjorde gällande att detta beslut stred mot hans avtalade rättigheter. Han begärde dels att han skulle återfå rätten att bedöma medarbetarna i UNIX-gruppen, dels att GD IS i fortsättningen skulle iakttä hans anställningsavtal.

- 18 Den 27 januari 2000 vidarebefordrade generaldirektören för GD för administration och personal denna begäran till GD IS.

- 19 Den 10 februari 2000 skickade sökanden en skrivelse till GD IS med kompletterande uppgifter till sin begäran om administrativ omprövning.

- 20 Den 10 mars 2000 svarade direktören för GD IS att villkoren i svarandens anställningsavtal inte hade förändrats och bestred följaktligen svarandens påståenden.

- 21 Den 9 maj 2000 inlämnade sökanden ett klagomål till ECB:s ordförande som i sak grundades på samma skäl som åberopats under förfarandet för administrativ omprövning.

- 22 Den 8 juni 2000 avslog ECB:s ordförande detta klagomål.

- 23 Generaldirektören för GD IS skickade i en skrivelse till sökanden av den 28 juni 2000 en förteckning över dennes huvudsakliga befogenheter och upplyste om att denna förteckning utgjorde grunden för den årliga bedömningen av sökanden. Denna handling är föremål för talan i mål T-341/00.
- 24 Den 11 augusti 2000 begärde sökanden med stöd av artikel 41 i anställningsvillkoren en administrativ omprövning av skrivelsen av den 28 juni 2000.
- 25 ECB avslog denna begäran den 8 september 2000.
- 26 Den 12 september 2000 inlämnade sökanden ett klagomål till ECB:s ordförande, som den senare avslog den 25 oktober 2000.
- 27 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 4 juli 2000 väckte sökanden talan med stöd av artiklarna 236 EG och 36.2 i stadgan för ECBS, som registrerades under målnummer T-178/00. Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 10 november 2000 väckte sökanden en talan med stöd av artiklarna 236 EG och 36.2 i stadgan för ECBS, som registrerades under målnummer T-341/00.
- 28 Genom ett beslut av den 6 december 2001 förenade ordföranden på förstainstansrättens femte avdelning de två målen vad gäller det muntliga förfarandet.

29 I sina skrivelser i mål T-178/00 har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

- förplikta ECB att återkalla sökandens bedömningsrapport för år 1999 av den 23 november 1999 och att helt avlägsna den från hans personalakt,

- förplikta ECB att låta utarbета en ny bedömningsrapport för år 1999 av opartiska personer som under alla omständigheter inte tidigare varit inblandade i de aktuella bedömningarna,

- förplikta ECB att anvisa sökanden arbetsuppgifter enligt anställningsavtalet inom de arbetsområden som omfattas av hans arbetsbeskrivning under rubriken ”UNIX co-ordinator responsibilities”

- förplikta ECB att anvisa sökanden arbetsuppgiften att upprätta bedömningsrapporter för samtliga medarbetare i UNIX-gruppen,

- förplikta ECB att rådfråga sökanden innan yrkesklassificering av medarbetarna i UNIX-gruppen sker.

- förplikta ECB att överlåta åt sökanden att övervaka de insatser som görs av medarbetarna i UNIX-gruppen och att använda sökandens uppfattning som grund vid tillämpning av ECB:s bonussystem (ECB Merit Bonus Scheme) och andra belöningsbeslut,

- förplikta ECB att åt sökanden överlåta personalansvaret för alla anställda som arbetar med plattformar och produktionssystem som bygger på UNIX liksom det tekniska och yrkesmässiga ansvaret för dessa,

- alternativt till de fem tidigare yrkandena fastställa att EBC är förpliktad att anvisa sökanden arbetsuppgifter inom de arbetsområden som omfattas av hans arbetsbeskrivning "UNIX co-ordinator responsibilities" och i samband därmed i synnerhet iaktta de avtalsenliga arbetsområden som är föremål för de senare fyra yrkandena,

- förplikta ECB att ersätta rättegångskostnaderna.

30 I sina skrivelser i mål T-341/00 yrkar sökanden att förstainstansrätten skall

- fastställa att ECB har brutit mot sökandens anställningsavtal genom att anvisa honom arbetsuppgifter som omfattas av arbetsbeskrivningen av den 28 juni 2000,

- fastställa att arbetsbeskrivningen av den 28 juni 2000 är ogiltig,

- förplikta ECB att återta arbetsbeskrivningen av den 28 juni 2000,

— förplikta ECB att i varje fall anvisa honom arbetsuppgifter som faller inom den arbetsbeskrivning som var föremål för bedömningsrapporten för år 1999 för det fall det tredje yrkandet i sökandens ansökan i mål T-178/00 inte vinner bifall,

— förplikta ECB att ersätta rättegångskostnaderna.

31 ECB yrkar i båda målen att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— besluta om rättegångskostnaderna i enlighet med gällande rätt.

32 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 19 februari 2002. Förstainstansrätten anser att de två målen skall förenas vad avser domen, något som parterna accepterade under förhandlingen.

Talan i mål T-178/00

33 Vid förhandlingen utvecklade parterna närmare innehållet i sina skrivelser. Sökanden begärde i huvudsak att hans talan i mål T-178/00 skall uppfattas som

en talan om ogiltigförklaring av bedömningsrapporten för år 1999 i den omfattning som innehållet i denna dels innebär att han fråntas vissa av sina uppgifter i personalfrågor, dels bygger på felaktiga sakomständigheter. ECB avstod från att åberopa en invändning om rättegångshinder på grund av underlåtenhet att följa det administrativa förfarandet. ECB påpekade emellertid att eftersom sökanden har omformulerat sina yrkanden uppstår frågor huruvida en sådan modifiering är tillåten i detta skede av förfarandet.

34 Förstainstansrätten erinrar om att det följer av bestämmelserna i artikel 44.1 c och artikel 48.2 i förstainstansrättens rättegångsregler att ansökan genom vilken talan anhängiggjorts skall innehålla uppgifter om föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna och att nya grunder i princip inte får åberopas under rättegången. I förevarande mål har sökandens uttalanden vid förhandlingen inte till syfte att förändra föremålet för tvisten utan att omformulera vissa yrkanden mot bakgrund av framför allt utvecklingen av rättspraxis efter det att talan hade väckts. En sådan modifiering skall inte tolkas som åberopande av nya grunder. Redogörelsen för yrkandena och grunderna för talan är inte heller knutna till en särskild formulering av dem. Det framgår tillräckligt tydligt av ansökan att talan syftar till att få bedömningsrapporten för år 1999 ogiltigförklarad eftersom sökanden framför allt i punkt 1 i ansökan tydliggjort att han bestrider den rättsliga giltigheten av denna handling. Även om sökandens skrivelser till vissa delar är osammanhängande har ECB haft möjlighet att ta ställning till de grunder och invändningar som denne gör gällande i sådan omfattning att den omöjligen kan hävda att den inte har kunnat utforma ett försvar.

35 På grundval av dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att sökanden har yrkat ogiltigförklaring av bedömningsrapporten för år 1999 dels i den omfattning som den medför att han fråntas vissa arbetsuppgifter i personalfrågor, dels i den utsträckning som den innehåller olika utvärderingar av hans arbete.

Påståendet att sökanden fråntagits ansvaret för att upprätta årliga bedömningsrapporter för medarbetarna i UNIX-gruppen

- 36 Med hänvisning till att sökanden skulle ha rätt att bli anvisad arbetsuppgifter i enlighet med bestämmelserna i sitt anställningsavtal har sökanden gjort gällande att ECB rättsstridigt har fråntagit honom vissa av hans arbetsuppgifter i personalfrågor, närmare bestämt upprättande av årliga bedömningsrapporter för medarbetarna i UNIX-gruppen liksom inlämnande av förslag till deras yrkesklassificering.
- 37 Förstainstansrätten påpekar att påståendet att sökanden fråntagits den senare befogenheten inte finner stöd i omständigheter som framgår av handlingarna i målet och i varje fall verkar sakna direkt samband med bedömningsrapporten för år 1999. I denna rapport anges denna befogenhet bland de ”huvudansvarsområden” (key responsibilities) som sökanden fick under ECB:s första verksamhetsår. I samband med denna bedömning förlängdes denna befogenhet för år 2000, vilket anges på sidan 8 i bedömningsrapporten för år 1999. Det framgår dessutom av punkt 12 i kommentarerna i rapporten att bedömaren uttalat sig om sökandens utövande av de arbetsuppgifter som gällde förslag till yrkesklassificering av medarbetarna i UNIX-gruppen, vilket tyder på att sökanden utfört dessa uppgifter.
- 38 I förhållande till förteckningen över sökandens arbetsuppgifter som upprättades i oktober 1998 är den enda förändringen i bedömningsrapporten för år 1999 att sökanden fråntagits ansvaret för att bedöma medarbetarna i UNIX-gruppen. Under dessa omständigheter skall sökandens invändningar som har samband därmed prövas och de invändningar som gäller den påstådda förändringen gällande klassificeringen av medarbetarna i UNIX-gruppen skall utan närmare prövning ogillas eftersom en sådan förändring inte på ett tillfredsställande sätt har bevisats av sökanden.

Parternas argument

39 Sökanden har i sak gjort gällande att personalen vid ECB har rätt att bli anvisade arbetsuppgifter i enlighet med bestämmelserna i deras respektive anställningsavtal. Han har påstått att förhållandet mellan ECB och dess personal inte regleras av tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska gemenskaperna utan är underställt privaträttslig arbetsrätt. Inom detta rättsområde finns det en grundläggande princip, som förekommer i alla medlemsstater, enligt vilken samtliga arbetstagare har rätt att bli anvisade arbetsuppgifter i enlighet med sitt anställningsavtal. På grund av denna princip kan inte ECB ensidigt förändra väsentliga arbetsuppgifter som enligt avtal tilldelats dess personal. I förevarande fall har ECB åsidosatt denna princip genom att ensidigt frånta sökanden hans ansvar att bedöma medarbetarna i UNIX-gruppen.

40 Sökanden har härlett rätten att bli anvisad arbetsuppgifter i enlighet med sitt anställningsavtal från principen om den fria viljan, som erkänns i samtliga medlemsstaters konstitutioner, framför allt i den tyska grundlagen. Sökanden har även ansett att denna rätt hör samman med rätten till fri yrkesutövning och rätten att fritt utöva förvärvsverksamhet, principer som framför allt har behandlats i domstolens dom av den 13 december 1979 i mål 44/79, Hauer, REG 1979, s. 3727, s. 3750; svensk specialutgåva, volym 4, s. 621).

41 Sökanden har gjort gällande att upprättande av bedömningsrapporter för medarbetarna i UNIX-gruppen utgör en väsentlig del av hans arbetsuppgifter i personalfrågor. Om man tog ifrån honom detta ansvarsområde skulle hans tjänst i dess helhet förändras. ECB:s uppfattning i denna fråga är irrelevant eftersom det i anställningsavtalet anges att denna rättighet tillkommer honom, en rättighet som han dessutom utförde till dess att hans bedömningsrapport för år 1999 antogs.

- 42 Sökanden har gjort gällande att en arbetsgivare inte kan gömma sig bakom sin rätt till arbetsledning i syfte att ge en arbetstagare en tjänst som inte motsvarar den som anges i anställningsavtalet. Detta gäller enligt till exempel fransk och tysk rätt.
- 43 Sökanden har uppgett att när hans anställningsavtal ingicks saknades formellt sett en chefstjänst (principal) för UNIX-gruppen. På andra avdelningar i ECB är det vanligt att bedömare utses bland medarbetare som saknar hierarkiskt ansvar.
- 44 I sista hand har sökanden gjort gällande att ECB inte kunde motivera den ensidiga förändringen av anställningsavtalet genom att hänvisa till de brister i tjänsteutövningen som framkom i bedömningsrapporten för år 1999. Sådana brister i tjänsteutövningen kan eventuellt leda till uppsägning i enlighet med artikel 11 a i anställningsvillkoren men kan aldrig utgöra grund för att tillåta ECB att utvidga sin rätt till arbetsledning till att omfatta förändring av arbetstagarens befogenheter.
- 45 ECB har bestritt dessa anmärkningar. Den anser i sak att dess personal inte är underställd privaträttsliga bestämmelser och inte har någon förvärvat rättighet att utöva vissa specifika arbetsuppgifter. ECB har bestritt att den skulle ha överskridit gränserna för den behörighet som följer av dess rätt till arbetsledning genom att förändra de befogenheter som sökanden inledningsvis tilldelats med avseende på den årliga bedömningen av medarbetarna i UNIX-gruppen.

Förstainstansrättens bedömning

- 46 Sökanden har i sak gjort gällande en rätt att bli anvisad arbetsuppgifter i enlighet med bestämmelserna i sitt anställningsavtal och anser att denna rättighet har

åsidosatts genom att ECB rättsstridigt har fråntagit honom vissa ansvarsområden som utgör väsentliga delar av de arbetsuppgifter som han tilldelats genom sitt anställningsavtal.

47 Det åligger förstainstansrätten att först och främst undersöka beskaffenheten av anställningsförhållandet mellan ECB och sökanden och därefter att kontrollera om ECB i egenskap av sökandens arbetsgivare har överskridit gränserna för sin behörighet genom att frånta den senare hans ansvar för att bedöma det arbete som utfördes av medarbetarna i UNIX-gruppen.

48 I artikel 36.1 i stadgan för ECBS ges ECB en funktionell självständighet vad gäller de bestämmelser som skall gälla för dess personal. Dessa bestämmelser som närmare anges i anställningsvillkoren och personalföreskrifterna (artikel 21 i ECB:s arbetsordning) skiljer sig från de bestämmelser som är tillämpliga på tjänstemän och de bestämmelser som är tillämpliga på övriga anställda i Europeiska gemenskaperna. De är dessutom självständiga i förhållande till medlemsstaternas lagstiftning. I artikel 9 c i anställningsvillkoren stadgas nämligen att dessa villkor "[inte] regleras... av någon specifik nationell lagstiftning" och att "ECB tillämpar i) de allmänna rättsgrundsatser som är gemensamma för medlemsstaterna, ii) de allmänna gemenskapsrättsliga principerna och iii) bestämmelserna i de EG-förordningar och EG-direktiv om socialpolitik som är riktade till medlemsstaterna".

49 Anställningsförhållandet mellan ECB och dess personal är emellertid av avtalsmässig karaktär (förstainstansrättens dom av den 18 oktober 2001 i mål T-333/99, x mot ECB, REG 2001, s. II-3021, punkterna 61 och 68). I enlighet med artiklarna 9 a och 10 a i anställningsvillkoren (se punkt 2 ovan) regleras detta anställningsförhållande av anställningsavtal i form av anställningsbevis som skickas från ECB till dess anställda och som kontrasteras av de senare.

50 I förevarande fall utgörs sökandens anställningsavtal av anställningsbeviset av den 13 oktober 1998. I detta anställningsbevis anges uttryckligen att anställningsvillkoren och personalföreskrifterna ingår som delar i detta avtal. Det anges

framför allt däri att den tjänst som sökanden erbjöds var som samordnare av UNIX-specialister vid GD IS. Det skall understrykas att denna angivelse överensstämmer med bestämmelserna i artikel 2 i rådets direktiv 91/533/EEG av den 14 oktober 1991 om arbetsgivares skyldighet att upplysa arbetstagarna om de regler som är tillämpliga på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet (EGT L 288, s. 32; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 97), som är tillämpligt för ECB (artikel 10 a i anställningsvillkoren). Enligt nämnda artikel är arbetsgivaren skyldig att bland andra grundläggande bestämmelser i avtalet eller anställningsförhållandet meddela sina anställda "i) den befattning, nivå, beskaffenhet eller kategori av arbete som anställningen avser, [eller] ii) [e]n kort specifikation eller beskrivning av arbetet".

- 51 Dessutom framgår det av handlingarna i målet att ECB under förhandlingarna om lydelsen av sökandens anställningsavtal skickat en skrivelse till den senare med rubriken "UNIX-co-ordinator responsibilities" (nedan kallad arbetsbeskrivningen av den 5 oktober 1998), vilken innehöll en förteckning över 18 specifika arbetsuppgifter för denna tjänst indelade i tre grupper: "teknik", "personal" samt "administration och planering".
- 52 För övrigt skall påpekas att det i sista stycket i arbetsbeskrivningen av den 5 oktober 1998 anges följande: "Om Jan emellertid anser att han redan nu har förutsättningar att på ett tillfredsställande sätt hantera samtliga i denna handling uppräknade arbetsuppgifter utgör denna i så fall tjänstens fullständiga arbetsbeskrivning och utgör bakgrund till samtliga framtida utvärderingar." Genom ett e-meddelande av den 9 oktober 1998 till sina överordnade meddelade sökanden att han accepterade denna arbetsbeskrivning med upplysning om att han ansåg sig kunna hantera samtliga dessa arbetsuppgifter på ett tillfredsställande sätt.
- 53 Av dessa omständigheter skall emellertid inte dras slutsatsen att ingen av de arbetsuppgifter som räknades upp i arbetsbeskrivningen av den 5 oktober 1998 skulle kunna ändras utan uttryckligt godkännande av sökanden. Det är förvisso

så att den bindande karaktären av ett avtal hindrar ECB från att i egenskap av arbetsgivare förändra villkoren för anställningsavtalens genomförande utan berörda arbetstagares tillstånd, men denna princip är endast tillämplig på de väsentliga delarna i anställningsavtalet.

54 ECB har nämligen, i likhet med alla andra institutioner och företag, rätt att leda sin verksamhet och sin personal. I egenskap av gemenskapsinstitution åtnjuter den dessutom ett stort utrymme för skönsässig bedömning vad avser hur den organiserar verksamheten och placerar personalen för att fullgöra sina uppgifter av allmänintresse (se analogt domstolens dom av den 21 juni 1984 i mål C-69/83, Luxemburg mot revisionsrätten, REG 1984, s. 2447, punkt 17, av den 12 november 1996 i mål C-294/95 P, Ojha mot kommissionen, REG 1996, s. I-5863, punkt 40, förstainstansrättens dom av den 6 november 1991 i mål T-33/90, Von Bonkewitz-Lindner mot parlamentet, REG 1991, s. II-1251, punkt 88, och av den 9 juni 1998 i mål T-176/97, Hick mot Ekonomiska och sociala kommittén, REGP 1998, s. I-A-281 och II-845, punkt 36). ECB kan följaktligen över tiden forma arbetsrelationerna med sina anställda efter eget godtycke i verksamhetens intresse i syfte att skapa en effektiv arbetsorganisation och en sammanhängande fördelning av olika arbetsuppgifter mellan medarbetarna samt anpassa sig till skiftande behov. En anställd som rekryterats tills vidare och som eventuellt kommer att kvarstanna fram till 65 års ålder kan inte rimligen förvänta sig att alla aspekter av den inre organisationen kommer att förbli desamma under hela hans karriär eller att han skall kunna bibehålla samtliga uppgifter som han tilldelats vid rekryteringen.

55 I detta avseende skall noteras att rekryteringen av sökanden och fastställandet av arbetsbeskrivningen av den 5 oktober 1998 skedde i samband med att verksamheten vid ECB organiserades under dess första verksamhetsår. Detta framgår bland annat av den tillfälliga beskaffenheten av fördelningen av arbetsuppgifter och ansvarsområden i denna arbetsbeskrivning. För nio av dessa arbetsuppgifter och ansvarsområden i den nämnda arbetsbeskrivningen anges nämligen att sökanden skulle få hjälp av en medarbetare "under inledningen av den tredje fasen". Vidare uppger ECB i samma handling att den rekommenderar en omprövning av fördelningen av samtliga arbetsuppgifter och ansvarsområden enligt följande: "Om det efter det första kvartalet år 1999 skulle visa sig att den totala arbetsbelastningen inom UNIX-området minskar skulle det vara önskvärt att UNIX-samordnarens samtliga arbetsuppgifter omdefinierades (varvid man

bör försöka fastställa en ändamålsenlig beskrivning av olika funktioner vid ECB) med beaktande av samtliga omständigheter och ECB:s politik vid detta tillfälle.”

- 56 Genom att ange att anställningsvillkoren, ”i förekommande fall ändrade”, utgör en del av sökandens anställningsavtal anges dessutom uttryckligen i detta avtal att anställningsvillkoren för anställningsförhållandet kan komma att variera beroende på vilka ändringar som görs i anställningsvillkoren.
- 57 Förstainstansrätten skall undersöka om ansvaret att utföra årliga arbetsbedömningar av medarbetarna i UNIX-gruppen utgör en väsentlig del av funktionen som gruppssamordnare och, om så är fallet, om det förhållandet att sökanden fråntagits denna arbetsuppgift påverkar de väsentliga delarna av hans anställningsavtal.
- 58 Trots förändringen av sökandens uppgifter framgår det att han har bibehållit sin tjänst som ”samordnare för UNIX-specialister” i kategorin ”professionals” och i grad G liksom den lön som tillkommer en sådan.
- 59 Det framgår av arbetsbeskrivningen av den 5 oktober 1998 att tjänsten som samordnare för UNIX-specialister är av huvudsakligen teknisk natur. De arbetsuppgifter som har att göra med personalen och administrationen är endast av sekundär beskaffenhet. Det förhållandet att sökanden fråntagits arbetsuppgiften att bedöma medarbetarna i UNIX-gruppen medför således inte att sökandens befogenheter som helhet minskas så att de märkbart är mindre än vad som motsvarar hans tjänst. I detta avseende skall understrykas att det är klarlagt att sökanden aldrig har haft möjlighet att bedöma medarbetarna i UNIX-gruppen eftersom denna arbetsuppgift fråntogs honom redan innan ECB hade påbörjat den första årliga bedömningen av sin personal. Mot bakgrund av dessa omständigheter innebär inte den aktuella förändringen en degradering av sökandens tjänst och kan följaktligen inte anses påverka en väsentlig del av anställningsavtalet.

- 60 Sökandens anmärkningar saknar således grund och följaktligen kan talan inte bifallas på denna grund.

Utvärderingarna av sökandens arbete under år 1999

Parternas argument

- 61 Sökanden har gjort gällande att bedömningsrapporten för år 1999 innehåller vissa utvärderingar som kan påverka hans framtida karriär eftersom de bygger på materiellt sett felaktiga uppgifter om sakomständigheterna. Sökanden har framför allt bestritt följande delar av utvärderingarna:

- Hans onödiga envishet (unnecessary stubbornness).

- Den omständigheten att han gett UNIX-gruppen i uppdrag att upprätta specifika webbhandlingar i stället för de sedvanliga GD IS-handlingarna.

- Bristande medvetenhet (awareness) inom ramen för hans arbete.

- Den omständigheten att han inte har involverat behöriga avdelningar på GD IS i vissa väsentliga diskussioner.

- Bristande kommunikation rörande hans UNIX-arbete.

- Långsam delegering av ansvarsområden.

- Den omständigheten att han inte har tillskrivit nyrekrytering av medarbetare till UNIX-gruppen den prioritet som den borde ha haft.

- Den omständigheten att han har ordnat datorerna kronologiskt i strid med de instruktioner som han har erhållit.

62 Motiveringarna för dessa påståenden har så svag grund att sökanden inte har haft möjlighet att vare sig förstå eller vederlägga dem. Följaktligen står bedömningsrapporten för år 1999 i sin helhet i strid med arbetstagares rättigheter. ECB kan inte åberopa den omständigheten att sökanden under omprövningsfristen underlät att på ett tillfredsställande sätt klargöra i vilken utsträckning som han bestred motiveringen. Det ålåg ECB att mer utförligt förklara det som den tillskrev sökanden i syfte att ge denne möjlighet att inkomma med detaljerade svar. I avsaknad av motivering har sökanden inte kunnat göra mer än att bestrida sanningshalten i dessa påståenden. ECB har under det administrativa förfarandet inte ens översiktligt bevisat grunderna för sin utvärdering. Inom ramen för förevarande förfarande åligger det ECB att framlägga bevis för sina påståenden.

63 Vidare bygger de ifrågasatta utvärderingarna i bedömningsrapporten för år 1999 på felaktiga omständigheter och inte på komplicerade värdeomdömen som inte kan bli föremål för domstolsprövning.

- 64 Arbetstagares grundläggande garantier omfattar rätten att avlägsna handlingar med felaktiga uppgifter från personalakten som kan komma att påverka deras framtida karriärer.
- 65 Det följer enligt sökanden av det ovan anförda att ECB skall genomföra en ny utvärdering och låta denna utföras av personer som inte har deltagit i den ifrågasatta bedömningen.
- 66 ECB har bestritt dessa anmärkningar. Bedömningsrapporten för år 1999 innefattar komplicerade värdeomdömen om sökandens egenskaper som förstainstansrätten inte har behörighet att ersätta med en egen bedömning (förstainstansrättens dom i det ovannämnda målet von Bonkewitz-Lindner mot parlamentet, punkt 62, och dom av den 10 december 1992 i mål T-33/91, Williams mot revisionsrätten, REG 1992, s. II-2499, punkt 43).
- 67 Sökandens bedömningsrapport är särskilt utförlig och sökandens rätt till försvar tillgodosågs under det förfarande som ledde fram till antagandet av den, vilket den senare inte varit sen att utnyttja genom att kräva en andra bedömning och genom att inleda förfarandet för administrativ omprövning liksom klagomålsförfarandet.

Förstainstansrättens bedömning

- 68 Även om sökanden har gjort gällande att bedömningsrapporten för år 1999 baseras på materiellt sett felaktiga uppgifter om sakomständigheterna är sökanden egentligen ute efter att ifrågasätta de utvärderingar som hans överordnade gjort av hans arbete under år 1999.

- 69 Emellertid kan förstainstansrätten inte göra en egen utvärdering och sätta den i stället för den som gjorts av de personer som har till uppgift att bedöma sökandens arbete. ECB har nämligen i likhet med andra institutioner och organ i gemenskapen ett stort utrymme för skönsmässig bedömning för att utvärdera det arbete som dess personal utför. Den rättsliga kontroll som förstainstansrätten utför av de utvärderingar som gjorts i en årlig bedömningsrapport för en anställd vid ECB omfattar endast eventuella formfel, uppenbara materiella felaktigheter i dessa utvärderingar liksom eventuellt maktmissbruk (se analogt förstainstansrättens dom av den 24 januari 1991 i mål T-63/89, Latham mot kommissionen, REG 1991 s. II-19, punkt 19).
- 70 Eftersom sökanden i förevarande mål inte har lyckats påvisa förekomsten av någon omständighet av detta slag kan hans anmärkningar inte godtas.
- 71 Vidare är motiveringen i bedömningsrapporten för år 1999 tillräckligt tydlig för att uppfylla kraven i artikel 253 EG, som i enlighet med artikel 34.2 i stadgan för ECB:s är tillämplig på beslut som fattats av ECB.
- 72 Det följer härav att talan inte kan bifallas på den grund som avser utvärderingarna i bedömningsrapporten för år 1999.
- 73 Således skall talan i mål T-178/00 ogillas.

Talan i mål T-341/00

- 74 Under förhandlingen upplyste sökanden förstainstansrätten om att talan i mål T-341/00 endast syftar till att få ogiltigförklarat beslutet som angavs i skrivelsen av den 28 juni 2000, enligt vilken ECB enligt sökanden har förändrat hans befogenheter. Förstainstansrätten noterar denna precisering som i sak motsvarar den argumentering som sökanden framfört i sina skrivelser och i det andrahandsyrkande som har framförts i detta mål.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

- 75 Utan att åberopa rättegångshinder enligt artikel 114 i rättegångsreglerna har ECB gjort gällande att förevarande talan inte kan tas upp till prövning eftersom skrivelsen av den 28 juni 2000 som sökanden vill få ogiltigförklarad inte utgör en rättsakt som går honom emot.
- 76 ECB har gjort gällande att skrivelsen av den 28 juni 2000 inte har tvingande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen genom att väsentligt förändra dennes rättsliga ställning (förstainstansrättens beslut av den 25 oktober 1996 i mål T-26/96, Lopes mot domstolen, REGP 1996, s. I-A-487 och II-1357). ECB har i detta avseende erinrat om att en handling som rör rena administrativa ärenden, som exempelvis en åtgärd för att omfördela interna arbetsuppgifter i en administrativ enhet, inte utgör en rättsakt som går någon emot eftersom den inte är av sådan beskaffenhet att den förändrar de berördas rättsliga ställning eller åsidosätter principen om överensstämmelse mellan en tjänstemans lönegrad och

den tjänst som denne har tilldelats (domstolens dom av den 14 december 1988 i mål 280/87, Hecq mot kommissionen, REG 1988, s. 6433).

- 77 I förevarande mål utgör skrivelsen av den 28 juni 2000 enligt ECB uteslutande en intern organisationsåtgärd som inte påverkar den berördes rättsliga ställning. Sökanden har inte blivit "degraderad". Tjänsten som UNIX-samordnare anges inte i ECB:s organigram av den 6 oktober 2000 eftersom ECB har genomfört en intern omorganisation av alla "samordnings"-tjänster. Den tjänst som sökanden innehade har således omprövats.
- 78 Då talan väcktes hade sökanden ännu inte informerats om sin nya titel och nya lön. ECB har uppgett att den senare kom att ändra sökandens tjänst på två sätt. Dels ändrades titeln från UNIX-samordnare till Senior UNIX Expert, dels flyttades sökanden upp från lönegrad G till lönegrad H med motsvarande löneförhöjning med retroaktiv verkan från den 1 januari 2000. Förutom dessa två omständigheter förekom ingen märkbar kvalitativ eller kvantitativ skillnad mellan de arbetsuppgifter som sökandens tjänst omfattade före och efter den 28 juni 2000.
- 79 ECB har dragit slutsatsen att sökandens ansvarsområden inte har förändrats i sådan utsträckning att hans rättsliga ställning väsentligt påverkats. Således utgjorde skrivelsen av den 28 juni 2000 en intern organisationsåtgärd och inte en rättsakt mot vilken talan kan väckas. Talan i mål T-341/00 skall således avvisas.
- 80 Sökanden har invänt att den rättspraxis som ECB har hänvisat till saknar betydelse i målet eftersom skrivelsen av den 28 juni 2000 påverkar hans rättsliga ställning. Sökanden har gjort gällande att han har degraderats från sin tjänst eftersom ECB har fråntagit honom vissa uppgifter som fastställts vid ingäendet av anställningsavtalet år 1998.

Förstainstansrättens bedömning

- 81 Vid undersökningen av huruvida talan kan tas upp till prövning konstaterar förstainstansrätten att skrivelsen av den 28 juni 2000 förändrar vissa specifika arbetsuppgifter som ECB hade tilldelat sökanden med avseende på bedömning, yrkesklassificering och rekrytering av medarbetare i UNIX-gruppen. Dessa arbetsuppgifter hänför sig till behörighet i personalfrågor som normalt följer med innehav av överordnad ställning. Med hänsyn till dessa arbetsuppgifters beskaffenhet och i den omfattning som sökanden anser sig degraderad till följd av att de fråntogs honom kan de aktuella förändringarna inte betraktas som enkla interna organisationsåtgärder på samma sätt som de som förekommer i de mål som ECB hänvisat till.
- 82 Följaktligen utgör skrivelsen av den 28 juni 2000 en rättsakt som går sökanden emot. Under dessa omständigheter skall talan tas upp till prövning.

Prövning i sak

Parternas argument

- 83 Sökanden har i huvudsak upprepat samma rättsliga argumentation som han utvecklade i mål T-178/00. Genom att i skrivelsen av den 28 juni 2000 ensidigt och i väsentlig omfattning förändra förteckningen över arbetsuppgifter har ECB åsidosatt sökandens rätt att i tjänsten anvisas arbetsuppgifter i enlighet med hans anställningsavtal.

- 84 Sökanden har understrukit att tjänsten som "samordnare" inte längre finns med i ECB:s organigram, som fastställdes den 6 december 2000.
- 85 Sökanden har påstått att endast ett fåtal av hans ansvarsområden inom teknikområdet med hänsyn till kvalifikationer kan övertas av andra anställda. Vissa arbetsuppgifter ligger uteslutande inom hans behörighet, nämligen huvudsakligen utformningen och ikraftsättandet av ett säkerhetssystem för hela UNIX-produktionssystemet. Emellertid tilldelades han inget helhetsansvar för plattformar och system som bygger på UNIX i skrivelsen av den 28 juni 2000. Sökandens behörighet begränsades således till utveckling av UNIX-system. Sökanden har numera en behörighet som är mindre omfattande än den som fastställdes vid hans tillträde år 1998.
- 86 När det gäller personalfrågor, som utgör den andra väsentliga delen av den aktuella tjänsten, medförde skrivelsen av den 28 juni 2000 en nedvärdering av sökandens tjänst. Således fråntogs han uppgifterna att bedöma personalen, föreslå yrkesklassificeringar och övervaka insatser som var en del av hans exklusiva behörighet.
- 87 Slutligen har sökanden gjort gällande att ECB handlade i enlighet med direktiv 91/533 när den år 1998 för sökanden beskrev de specifika arbetsuppgifter som hade samband med hans tjänst. Han har emellertid gjort gällande att ECB inte kan frångå denna beskrivning genom skrivelsen av den 28 juni 2000.

88 ECB har bestritt dessa anmärkningar. Med hänvisning till att dess avtal med sökanden inte är underställt tysk arbetsrätt har den gjort gällande att arbetsbeskrivningen inte utgör en del av detta anställningsavtal utan omfattas av dess rätt att organisera arbetet. Den har dessutom gjort gällande att den har agerat i enlighet med bestämmelserna i artikel 2.2 i direktiv 91/533 när den till sökanden skickade ett anställningsbevis i vilket hans tjänst beskrevs översiktligt.

Förstainstansrättens bedömning

89 Som tidigare har noterats i mål T-178/00 i punkt 54 ovan kan sökanden för det första inte rimligen ha förväntat sig att han fram till sin pension skulle få behålla vissa specifika uppgifter som tilldelats honom av ECB vid hans tillträde. Följaktligen skall bortses från sökandens uppgifter om hans påstådda exklusiva behörighet.

90 När det för det andra gäller frågan huruvida ECB uppenbarligen har överskridit gränserna för sin behörighet när det gäller rätten att organisera arbetet genom att ensidigt förändra sökandens befogenheter skall påpekas att det är obestritt att nämnda förändringar gjordes i verksamhetens intresse. Sökanden har inte heller framlagt specifika omständigheter till stöd för sin argumentation som kan övertyga om att dessa förändringar påverkar väsentliga delar av hans anställningsavtal genom att hans befogenheter som helhet minskas så att de märkbart understiger vad som motsvarar hans tjänst och att de därigenom utgör en degradering av denna tjänst. Tvärtom måste det konstateras att sökanden bibehåller sina väsentliga befogenheter när det gäller UNIX-system och samordning av UNIX-specialister. Följaktligen skall sökandens anmärkningar om att hans tjänst har degraderats ogillas.

- 91 När det för det tredje gäller direktiv 91/533 är det tillräckligt att konstatera att det saknas anledning att pröva denna del av talan eftersom sökanden inte gör gällande att detta direktiv har åsidosatts.
- 92 Följaktligen saknar samtliga grunder, anmärkningar och argument i mål T-341/00 stöd.
- 93 Eftersom ingen av de grunder som åberopats mot de ifrågasatta rättsakterna har godtagits skall talan ogillas.

Rättegångskostnader

- 94 Enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 88 i rättegångsreglerna skall dock institutionerna bära sina kostnader i tvister mellan gemenskapen och deras anställda.
- 95 I målen T-178/00 och T-341/00 skall således vardera parten bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

följande dom:

- 1) Målen T-178/00 och T-341/00 förenas vad gäller domen.
- 2) Talan i målen T-178/00 och T-341/00 ogillas.
- 3) Vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

Cooke

García-Valdecasas

Lindh

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 22 oktober 2002.

H. Jung

Justitiesekreterare

R. García-Valdecasas

Ordförande